

Prawo cywilne - część ogólna

Wydanie 16.

Przejdź do produktu na ksiegarnia.beck.pl

Spis treści

Wykaz skrótów	XVII
Wykaz literatury	XXI
Przedmowa do szesnastego wydania	XXIII
Rozdział I. Wprowadzenie do prawa cywilnego	1
§ 1. Prawo cywilne	1
I. Prawo publiczne i prawo prywatne	1
1. Wprowadzenie	1
2. Prawo prywatne	2
3. Prawo publiczne	3
4. Użyteczność wyróżnienia	3
II. Gałęzie prawa, kompleksowe regulacje prawne, dyscypliny naukowe i dydaktyczne	5
1. Gałęzie prawa	5
2. Kompleksowe regulacje prawne	5
3. Dyscypliny naukowe i dydaktyczne	6
III. Status prawa cywilnego	6
1. Metoda regulacji	6
2. Przedmiot regulacji	8
IV. Zakres prawa cywilnego	9
1. Uwagi wstępne	9
2. Prawo pracy	10
3. Prawo rodzinne	11
4. Prawo handlowe	11
5. Prawo rolne	13
6. Prawo spółdzielcze	14
V. Systematyka prawa cywilnego	14
1. Uwagi ogólne	14
2. Poszczególne działy prawa cywilnego	15
3. Inne wyróżnienia zespołów norm cywilnoprawnych	16
VI. Zasady prawa cywilnego	16
1. Pojęcie	16
2. Katalog zasad	17
§ 2. Unifikacja i kodyfikacja prawa cywilnego w Polsce	20
I. Unifikacja prawa cywilnego	20
1. Druga Rzeczpospolita	20
2. Okres powojenny	22
II. Kodyfikacja prawa cywilnego	24
1. Pierwsze próby kodyfikacji	24
2. Uchwalenie Kodeksu cywilnego	25

3. Charakter prawny	26
4. Zakres.....	27
5. Podział.....	28
6. Forma.....	28
7. Warstwy ideologiczne.....	28
III. Reforma Kodeksu w Rzeczypospolitej Polskiej.....	29
Rozdział II. Źródła prawa cywilnego	33
§ 3. Rodzaje źródeł.....	33
I. Uwagi wstępne.....	33
II. Prawo stanowione.....	34
III. Zwyczaje i prawo zwyczajowe.....	35
1. Zwyczaje.....	35
2. Prawo zwyczajowe.....	37
IV. Rola orzecznictwa.....	38
V. Rola nauki.....	38
§ 4. Ważniejsze rodzaje norm i przepisów prawa cywilnego.....	39
I. Uwagi ogólne.....	39
1. Struktura normy prawnej.....	39
2. Norma a przepis prawny.....	40
II. Ważniejsze rodzaje norm prawa cywilnego.....	41
1. Normy bezwzględnie i względnie wiążące oraz semiimperatywne.....	41
2. Normy kompetencyjne.....	43
3. Metanormy.....	45
III. Ważniejsze rodzaje przepisów prawa cywilnego.....	45
1. Definicje legalne.....	45
2. Przepisy odsyłające.....	46
3. Klauzule generalne.....	46
§ 5. Obowiązkiwanie norm prawa cywilnego w zasięgu czasowym i przestrzennym.....	50
I. Obowiązkiwanie norm w zasięgu czasowym.....	51
1. Początek obowiązkiwania.....	51
2. Koniec obowiązkiwania.....	52
II. Prawo intertemporalne.....	53
1. Uwagi ogólne.....	53
2. Zasada nieretroakcji.....	54
3. Kolidzje norm nieobjętych zasadą nieretroakcji.....	54
III. Obowiązkiwanie norm prawa cywilnego w zasięgu przestrzennym.....	57
IV. Prawo prywatne międzynarodowe.....	57
Rozdział III. Stosowanie prawa cywilnego.....	59
§ 6. Model stosowania prawa.....	59
I. Model normatywny.....	59
II. Trójczłonowy model stosowania prawa.....	60
§ 7. Ustalenie stanu faktycznego sprawy.....	60
I. Reguły dowodowe.....	60
1. Dowody.....	60
2. Rozkład ciężaru dowodu.....	61
II. Domniemania.....	62
1. Domniemania faktyczne.....	62

2. Domniemanie prawne.....	62
3. Domniemanie dobrej wiary.....	65
4. Moc wiążąca orzeczeń.....	66
§ 8. Ustalenie właściwej normy dla rozstrzygnięcia sprawy.....	67
I. Wykładnia prawa.....	68
1. Uwagi wstępne.....	68
2. Dyrektywy językowe.....	70
3. Dyrektywy systemowe.....	71
4. Dyrektywy funkcjonalne.....	72
5. Wyniki wykładni.....	74
II. Wnioskowanie z norm o normach.....	75
1. Pojęcie.....	75
2. Reguły instrumentalnego nakazu i zakazu.....	75
3. Reguły a fortiori.....	76
4. Analogia z ustawy.....	76
5. Analogia z prawa.....	77
III. Związanie sądu w działaniach interpretacyjnych i inferencyjnych.....	77
1. Uwagi wstępne.....	77
2. Nadzór judykacyjny.....	78
3. Zasady prawne.....	78
4. Powszechnie obowiązująca wykładnia.....	80
5. Wskazania wspomagające.....	81
IV. Zbieg norm.....	82
V. Wykładnia prawa Unii Europejskiej.....	82
1. Reguły wykładni.....	82
2. Zasada pierwszeństwa prawa unijnego wobec prawa krajowego.....	83
3. Właściwość sądów.....	83
§ 9. Wiążące ustalenie konsekwencji prawnych stanu faktycznego.....	84
Rozdział IV. Prawo podmiotowe.....	87
§ 10. Pojęcie prawa podmiotowego.....	87
I. Koncepcja prawnonaturalna i system prawny.....	87
1. Prawo podmiotowe i system prawny.....	87
2. Koncepcja umiarkowanego pozytywizmu.....	88
II. Określenie prawa podmiotowego.....	88
1. Stosunek cywilnoprawny.....	88
2. Definicja prawa podmiotowego.....	89
3. Przydatność koncepcji prawa podmiotowego.....	92
III. Uprawnienia.....	93
1. Uwagi ogólne.....	93
2. Roszczenia.....	94
3. Uprawnienia kształtujące.....	95
4. Zarzut.....	95
§ 11. Rodzaje praw podmiotowych.....	96
I. Uwagi wstępne.....	96
II. Prawa bezwzględne i względne.....	97
1. Prawa bezwzględne.....	97
2. Prawa względne.....	97
3. Prawo podmiotowe w zobowiązaniach realnych.....	98
4. Przeporzadkowane prawa bezwzględne.....	99

III. Prawa akcesoryjne i związane.....	99
1. Prawa akcesoryjne.....	99
2. Prawa związane.....	100
IV. Prawa majątkowe i niemajątkowe.....	100
1. Prawa majątkowe.....	100
2. Prawa niemajątkowe.....	101
V. Prawa przenoszalne i nieprzenoszalne.....	101
1. Uwagi wprowadzające.....	101
2. Zbywalność.....	102
3. Dziedziczność.....	103
VI. Prawa tymczasowe.....	103
§ 12. Sposoby nabycia i utraty prawa podmiotowego.....	104
I. Uwagi wstępne.....	104
II. Nabycie pochodne i pierwotne.....	105
1. Nabycie pochodne.....	105
2. Nabycie pierwotne.....	105
III. Następstwo pod tytułem szczególnym i ogólnym.....	106
1. Następstwo pod tytułem szczególnym.....	106
2. Następstwo pod tytułem ogólnym.....	107
IV. Nabycie translatywne i konstytutywne.....	108
1. Nabycie translatywne.....	108
2. Nabycie konstytutywne.....	108
V. Utrata prawa.....	109
1. Uwagi ogólne.....	109
2. Połączenie prawa i obowiązku.....	109
§ 13. Realizacja prawa podmiotowego.....	110
I. Wykonywanie.....	110
II. Nadużycie.....	111
1. Teoria zewnętrzna.....	111
2. Teoria wewnętrzna.....	112
3. Stosowanie instytucji nadużycia prawa podmiotowego.....	114
III. Ochrona.....	115
1. Ochrona sądowa.....	115
2. Pomoc własna.....	115
IV. Kolidzja praw podmiotowych.....	116
Rozdział V. Przedmioty stosunku cywilnoprawnego.....	119
§ 14. Uwagi wstępne.....	119
§ 15. Rzeczy.....	120
I. Pojęcie.....	120
1. Cechy konstytutywne.....	120
2. Wyłączenia.....	121
II. Rzeczy ruchome i nieruchomości.....	122
1. Podstawa podziału.....	122
2. Grunty.....	123
3. Budynki.....	124
4. Części budynków.....	124
5. Księgi wieczyste.....	124
III. Rzeczy oznaczone co do gatunku i co do tożsamości.....	125
1. Pojęcie.....	125

2. Doniosłość prawna	125
IV. Części składowe rzeczy i przynależności	125
1. Części składowe	125
2. Przynależności	128
V. Pożytki	129
1. Pojęcie i rodzaje	129
2. Konsekwencje prawne	130
§ 16. Przedmioty inne niż rzeczy	131
I. Przedmioty materialne niebędące rzeczami	131
1. Ciecze i gazy	132
2. Kopaliny	132
3. Zwierzęta w stanie wolnym	133
II. Przedmioty niematerialne	133
1. Energia	133
2. Dobra o charakterze intelektualnym	134
3. Dobra osobiste	134
4. Pieniądze	134
5. Papiery wartościowe	135
III. Przedsiębiorstwo	135
1. Uwagi wstępne	135
2. Pojęcie	136
3. Konsekwencje i charakter prawny	137
4. Gospodarstwo rolne	139
IV. Zbycie przedsiębiorstwa	140
1. Uwagi wstępne	140
2. Pojęcie zbycia przedsiębiorstwa	141
3. Forma	142
V. Odpowiedzialność za długi związane z prowadzeniem zbytego przedsiębiorstwa	143
1. Uwagi wstępne	143
2. Odpowiedzialność zbywcy przedsiębiorstwa	143
3. Solidarna odpowiedzialność nabywcy przedsiębiorstwa	144
§ 17. Majątek i mienie	145
I. Majątek	145
1. Pojęcie	145
2. Sukcesja uniwersalna	146
3. Zarząd	147
4. Odpowiedzialność	147
5. Surogacja	147
II. Mienie	148
Rozdział VI. Osoby fizyczne	149
§ 18. Uwagi ogólne	149
I. Podmiotowość człowieka	149
1. Podmiot praw	149
2. Zdolność prawna	150
3. Zdolność do czynności prawnych	150
II. Indywidualizacja osób fizycznych	151
1. Nazwisko i imię	151
2. Dodatkowe dane osobowe	152

3. Stan rodzinny.....	152
4. Płeć.....	153
5. Wiek.....	154
6. Stan cywilny.....	154
7. Rejestry stanu cywilnego.....	155
8. Ewidencja ludności.....	156
III. Miejsce zamieszkania.....	157
1. Uwagi ogólne.....	157
2. Osoby pełnoletnie.....	158
3. Dzieci lub podopieczni.....	159
§ 19. Zdolność prawna osób fizycznych.....	159
I. Początek.....	160
1. Urodzenie się dziecka.....	160
2. Status cywilnoprawny nasciturusa.....	161
II. Zakres.....	164
III. Ustanie.....	165
1. Śmierć.....	165
2. Stwierdzenie zgonu.....	166
3. Uznanie za zmarłego.....	167
§ 20. Ochrona dóbr osobistych.....	168
I. Pojęcie i rodzaje.....	171
1. Pojęcie.....	171
2. Typy.....	173
II. Konstrukcja prawna.....	187
III. Przesłanki ochrony.....	188
1. Bezprawność.....	188
2. Uchylenie bezprawności.....	190
IV. Środki ochrony.....	193
1. Ustalenie.....	193
2. Zaniechanie.....	193
3. Usunięcie skutków naruszenia.....	194
4. Zadośćuczynienie pieniężne lub zapłata na cel społeczny.....	195
5. Stosunek do ochrony pozakodeksowej.....	197
6. Odszkodowanie.....	197
Rozdział VII. Osoby prawne.....	199
§ 21. Konstrukcja osób prawnych.....	199
I. Pojęcie.....	199
1. Założenia ogólne.....	199
2. Metoda regulacji prawnej.....	201
3. Funkcje.....	202
II. Ogólna regulacja osób prawnych.....	202
1. Uwagi wstępne.....	202
2. Powstanie i rejestry.....	203
3. Nazwa.....	204
4. Siedziba.....	204
5. Organy.....	204
6. Dobra osobiste.....	207
§ 22. Rodzaje osób prawnych.....	210

I. Państwowe osoby prawne.....	210
1. Skarb Państwa	210
2. Inne państwowe osoby prawne	213
II. Jednostki samorządu terytorialnego.....	214
1. Gminy	214
2. Związki międzygminne	215
3. Powiat	215
4. Województwo.....	216
III. Korporacyjne i fundacyjne osoby prawne	216
1. Korporacyjne.....	216
2. Fundacyjne.....	217
§ 23. Jednostki organizacyjne niebędące osobami prawnymi, którym ustawa przyznaje zdolność prawną.....	217
I. Uwagi wstępne.....	218
II. Nowa regulacja prawna	218
1. Pojęcie.....	218
2. Reżim prawny.....	220
III. Trzeci podmiot prawa cywilnego	222
Rozdział VII¹. Konsumenci i przedsiębiorcy	225
§ 23 ¹ . Konsumenci.....	226
I. Uwagi wstępne.....	226
II. Pojęcie konsumenta.....	226
§ 23 ² . Przedsiębiorcy	229
I. Firma.....	234
Rozdział VIII. Czynności prawne i inne zdarzenia cywilnoprawne.....	237
§ 24. Zdarzenia cywilnoprawne	237
I. Pojęcie i skutki.....	237
1. Pojęcie.....	237
2. Skutki	238
II. Typy zdarzeń cywilnoprawnych	238
1. Podstawa wyróżnienia	238
2. Typologia	240
§ 25. Pojęcie i postacie czynności prawnych	240
I. Pojęcie	241
1. Określenie ogólne	241
2. Oświadczenie woli.....	242
3. Oświadczenia innego rodzaju	243
II. Postacie czynności prawnych	244
1. Jednostronne, umowy i uchwały.....	244
2. Zgoda osoby trzeciej	245
3. Indywidualnie adresowane	245
4. Realne i konsensualne	247
5. Między żyjącymi i na wypadek śmierci.....	248
6. Zobowiązujące, rozporządzające i o podwójnym skutku	249
7. Przysparzające.....	251
8. Upoważniające.....	252

9. Kauzalne i abstrakcyjne	252
10. Czynności powiernicze	255
§ 26. Forma oświadczenia woli.....	256
I. Swoboda formy	257
1. Uwagi ogólne.....	257
2. Oświadczenia wyraźne i dorozumiane	258
II. Formy szczególne i ich rodzaje.....	260
1. Forma dokumentowa.....	260
2. Zwykła forma pisemna.....	261
3. Forma pisemna z datą pewną	265
4. Forma pisemna z poświadczeniem podpisu	265
5. Akt notarialny.....	266
6. Forma elektroniczna.....	266
7. Uwagi końcowe	270
III. Skutki niedochowania formy	270
1. Forma czynności prawnej zastrzeżona pod rygorem nieważności (<i>ad solemnitatem</i>)	271
2. Forma czynności prawnej zastrzeżona dla wywołania określonych skutków prawnych (<i>ad eventum</i>).....	271
3. Forma czynności prawnej zastrzeżonej dla celów dowodowych (<i>ad probationem</i>)	271
IV. Zakres zastosowania form szczególnych	272
1. Forma z mocy ustawy.....	272
2. Forma z mocy umowy	274
3. Forma następczych czynności prawnych.....	274
4. Zakres zastosowania elektronicznej formy czynności prawnej.....	278
V. Oświadczenie potwierdzające zawarcie umowy	278
§ 27. Wykładnia oświadczeń woli.....	279
I. Uwagi ogólne	280
1. Pojęcie wykładni	280
2. Ogólne dyrektywy wykładni.....	281
II. Metoda wykładni.....	282
1. Oświadczenia woli składane indywidualnym adresatom.....	283
2. Oświadczenia woli kierowane do nieoznaczonego kręgu odbiorców	284
3. Testamenty	284
III. Wykładnia oświadczeń woli wyrażonych pisemnie.....	285
1. Uwagi ogólne.....	285
2. Ograniczenia dowodowe	286
3. Zasady Europejskiego Prawa Kontraktów	286
§ 28. Zdolność do czynności prawnych.....	287
I. Pojęcie	287
1. Uwagi ogólne.....	287
2. Osoby prawne.....	288
3. Osoby fizyczne	289
II. Brak zdolności do czynności prawnych.....	289
1. Wiek.....	289
2. Ubezważnowolnienie całkowite.....	290
3. Skutki	290

III. Ograniczona zdolność do czynności prawnych.....	291
1. Wiek.....	291
2. Ubezłasnowolnienie częściowe.....	292
3. Skutki.....	292
IV. Pełna zdolność do czynności prawnych.....	295
§ 29. Wady oświadczenia woli.....	295
I. Uwagi ogólne.....	296
II. Brak świadomości lub swobody.....	296
1. Pojęcie.....	296
2. Zakres podmiotowy.....	298
III. Pozorność.....	298
1. Pojęcie.....	298
2. Skutki pozorności.....	300
3. Pozorność a oświadczenie woli nie na serio, zastrzeżenie potajemne i czynności fiducyjne.....	300
IV. Błąd.....	301
1. Pojęcie.....	301
2. Przypadki szczególne.....	302
3. Skutki.....	303
V. Podstęp.....	303
1. Pojęcie.....	303
2. Skutki.....	304
VI. Groźba.....	305
VII. Uchylenie się od skutków prawnych.....	307
Rozdział IX. Treść czynności prawnej.....	309
§ 30. Swoboda kształtowania treści czynności prawnych.....	309
I. Uwagi ogólne.....	309
1. Pojęcie treści czynności prawnej.....	309
2. Zasada swobody kształtowania treści.....	310
3. Wzorzec kompetencji generalnej.....	311
II. Ograniczenia.....	313
1. Prawa przyrody.....	313
2. Normy bezwzględnie wiążące.....	313
3. Obejście ustawy.....	314
4. Zasady współżycia społecznego.....	315
III. Skutki naruszenia.....	316
§ 31. Elementy czynności prawnej.....	317
I. Rodzaje.....	317
1. <i>Essentialia negotii</i>	317
2. <i>Naturalia negotii</i>	318
3. <i>Accidentalialia negotii</i>	318
II. Warunek i termin.....	319
1. Warunek.....	319
2. Termin.....	322
Rozdział X. Zawarcie umowy.....	325
§ 32. Założenia ogólne.....	325
I. Konsens.....	326
1. Pojęcie.....	326

2. Zakres konsensu	326
3. Określenie stron	327
II. Swoboda zawierania umów	328
1. Pojęcie	328
2. Ograniczenia	328
3. Umowy adhezyjne	330
4. Zastępcze oświadczenie woli	330
5. Orzeczenie sądowe jako zdarzenie cywilnoprawne	332
6. Decyzja administracyjna jako zdarzenie cywilnoprawne	333
§ 33. Sposoby zawierania umów	333
I. Oferta i jej przyjęcie	335
1. Pojęcie oferty	335
2. Skutki złożenia oferty	337
3. Ustanie stanu związania ofertą	340
4. Przyjęcie oferty	341
5. Miejsce i czas zawarcia umowy	343
II. Negocjacje	344
1. Pojęcie	344
2. Prowadzenie negocjacji	344
3. Zawarcie umowy	345
4. List intencyjny	346
5. Zaproszenie do zawarcia umowy	348
III. Aukcja i przetarg	348
1. Uwagi wstępne	348
2. Charakter prawny oraz funkcja aukcji i przetargu	348
3. Ogłoszenie aukcji albo przetargu	349
4. Aukcja	351
5. Przetarg	352
6. Wadium	353
7. Unieważnienie umowy	355
Rozdział XI. Przedstawicielstwo ze szczególnym uwzględnieniem pełnomocnictwa i prokury	357
§ 34. Pojęcie przedstawicielstwa i pełnomocnictwa	357
I. Pojęcie przedstawicielstwa	357
1. Działanie w cudzym imieniu	357
2. Instytucje o zbliżonej funkcji	359
II. Pojęcie pełnomocnictwa i przedstawicielstwa ustawowego	360
§ 35. Pełnomocnictwo	361
I. Udzielenie pełnomocnictwa	362
1. Zdolność do czynności prawnej	362
2. Oświadczenie woli mocodawcy	362
3. Treść pełnomocnictwa	364
4. Czynność „z samym sobą”	367
5. Pełnomocnik rzekomy	368
II. Stosunek podstawowy	369
III. Wygaśnięcie pełnomocnictwa	371

IV. Prokura.....	373
1. Uwagi wstępne	373
2. Pojęcie i funkcja prokury.....	374
3. Podmioty kompetentne do udzielania prokury.....	374
4. Udzielenie prokury	375
5. Prokurent.....	375
6. Zakres prokury i sposób jej wykonywania	376
7. Wygaśnięcie prokury.....	378
Rozdział XII. Wpływ wadliwości czynności prawnych na ich skuteczność prawną.....	381
§ 36. Uwagi ogólne	381
§ 37. Postacie nieważności czynności prawnej	383
I. Nieważność.....	383
1. Uwagi ogólne.....	383
2. Konwalidacja	384
3. Konwersja	385
II. Wzruszalność.....	386
III. Bezskuteczność zawieszona.....	386
IV. Bezskuteczność względna.....	387
1. Uwagi ogólne.....	387
2. Konstrukcja bezskuteczności względnej na podstawie art. 59 KC...	388
3. Przesłanki.....	389
4. Skutki i funkcja	390
Rozdział XIII. Przedawnienie i terminy zawite	393
§ 38. Dawność.....	393
I. Pojęcie i funkcja.....	393
II. Rodzaje	394
§ 39. Przedawnienie.....	395
I. Pojęcie	396
1. Przedmiot	396
2. Zarzut przedawnienia	397
3. Skutek	399
II. Terminy.....	399
1. Długość	399
2. Obliczanie biegu terminu	401
III. Zawieszenie biegu przedawnienia	402
IV. Przerwa biegu przedawnienia	404
1. Uwagi ogólne.....	404
2. Dochodzenie roszczenia przed sądem	404
3. Uznanie roszczenia.....	405
4. Mediacja.....	408
§ 40. Terminy zawite	409
I. Pojęcie i rodzaje.....	409
II. Skutki.....	410
Indeks rzeczowy.....	413

[Przejdź do księgarni →](#)